

Jadwiga Jastrząb

Egzemplifikacja terapii pedagogicznej jako metody działania

Kształcąc terapeutów staram się razem z nimi bardzo wnikliwie i kompetentnie skonstruować i przygotować wzór realizacji zajęć terapeutycznych z psychopedagogicznej perspektywy, biorąc pod uwagę wszystkie aspekty terapii jako metody działania w pomocy psychologiczno – pedagogicznej osobom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z tytułu specyficznych trudności w uczeniu się. Poniżej jeden z przykładów opracowany wspólnie ze słuchaczkami XIV edycji Toruńskiego Podyplomowego Studium Pedagogiki Korekcyjno – Kompensacyjnej UMK.

Scenariusz zajęć terapeutycznych dla uczniów z dysleksją rozwojową klasa IV - VI
opracowanie: Jadwiga Jastrząb Joanna Falencikowska, Alina Hapaniuk.

1. Cele ogólne: Doskonalenie umiejętności poprawnego pisania i umiejętności głośnego czytania ze zrozumieniem.

2. Działy programu ramowego:

Aspekt psychodydaktyczny:

- 1) Treningi czytania i pisania tekstu wiązane, zawierające zróżnicowany materiał wyrazowy pod względem: struktury głoskowo – literowej, ortograficznej, znaczeniowej, artykulacyjnej.
- 2) Kształcenie komunikacji językowej i społecznej przez wypowiedanie sądów i opinii.

Aspekt psychokorektywny:

- 1) Aktywizowanie percepcji kategorii słowno słuchowych – analizy i syntezy mowy, bezpośredniej pamięci słuchowej, kojarzenie wzorca słuchowego z rzeczywistością pozajęzykową, rozumienie związków gramatyczno-logicznych.
- 2) Integrowanie zdolności percepcji wzrokowej - przez integralno-analityczne postrzeganie figury i tła, stosunków przestrzennych i położenia w przestrzeni obiektów rzeczywistych, obrazów płaskich i symboli literowych.
- 3) Usprawnianie motoryki wielkiej poprzez koordynowanie własnym ciałem, motoryki małej przez koordynowanie drobnych ruchów dłoni i palców oraz przedramienia zwracając uwagę na synchronizację między szybkością, plastycznością, dokładnością i pamięcią ruchu kreślarskiego.

Aspekt Psychoterapeutyczny:

Faza: Samodzielne wykonywanie zadań podlegających kontroli i ocenie.

Technika: wzmocnienia pozytywne – nagradzanie żetonami każdego zadania, - nagradzanie wyższego rzędu za całość uzyskanych wyników.

Temat zajęć – Sporty zimowe (czas trwania zajęć: 45 minut)

Model ćwiczenia	Cele operacyjne	Przebieg ćwiczenia	Komunikacja i pomoce dydaktyczne
<p>1. Rozmowa wstępna do tematu zajęć</p>	<p>Uczeń: - <i>wypowiada się</i> na określony temat, - <i>uczestniczy</i> w rozmowie z grupą, - <i>rozwija</i> dyscyplinę wypowiedzi, - <i>koncentruje</i> uwagę i pamięć słuchową, - <i>dobiera</i> słownictwo z określonej kategorii wiedzy i pojęć, - <i>pisze</i> odręcznie estetycznie i czytelnie, <i>czyta</i> głośno.</p>	<p>1. Uczniowie wymieniają np. zabawy na śniegu, ale także czynności: jazda na sankach, na nartach, na łyżwach itp.</p> <p>2. Uczniowie wymieniają dyscypliny sportów zimowych, zapisują ich nazwy na tablicy, potem je odczytują głośno dla utrwalenia..</p>	<p>1. Porozmawiajmy na temat <i>jak spędzacie czas wolny, kiedy jest śnieżna, mroźna zima?</i></p> <p>2. Czy rekreacyjne spędzanie czasu zimą to jedyna forma, czy jest bardziej angażująca, związana z ludzką pasją i wyczynem?</p>
<p>2. Zgadnij co to?</p>	<p>1. Uczeń: - <i>percypuje</i> fragmenty pewnej całości, - <i>kojarzy</i> je z zasobem własnej wiedzy i <i>dopełnia</i> wyobrażeniowo do pełnego obrazu rzeczywistości; - <i>integruje</i> spostrzeżenia wzrokowe obrazów płaskich z kategoriami słowno – słuchowymi i wymówieniowymi ich brzmienia i nazw; - <i>angażuje</i> ciche czytanie ze zrozumieniem, pisanie odręczne. 2. Uczeń: - <i>wartościuje</i> obraz własnej osoby <i>współzawodniczy</i> na argumenty,</p>	<p>1. Terapeuta wolno odstawia zdjęcia, by jak najmniejszy fragment był silnie motywującym bodźcem <i>odkrywania</i> całej jego treści.</p> <p>2. Uczniowie odgadują treści zdjęć, kolekcjonują żetony.</p> <p>3. Terapeuta poleca sprawdzić, czy nazwy wszystkich dyscyplin były wcześniej zapisane na tablicy, jeśli nie to uczniowie je dopisują.</p>	<p>1. Zabawimy się w zagadki wzrokowe - zadanie polega na jak najszybszym odgadnięciu dyscyplin sportowych znajdujących się na obrazkach, które będą odstawiała stopniowo.</p> <p>2. Pierwszą poprawną odpowiedź nagrodzimy miniaturką medalu olimpijskiego. Tak będzie w trakcie dalszych zadań opartych na współzawodnictwie. W części końcowej podsumujemy wyniki.</p> <p>Pomoc dydaktyczna: zdjęcia zawodników uprawiających dyscypliny sportowe. (źródło strony internetowej).</p>
<p>3. „Słuchaj uważnie i pamiętaj”!</p>	<p>1. Uczeń: - <i>przetwarza</i> bodźce słowno-słuchowe, <i>wyodrębnia</i> konkretne informacje, <i>kojarząc</i> związki logiczno-gramatyczne między nimi, - <i>angażuje</i> bezpośrednią pamięć słuchową <i>koncentruje</i> uwagę. 2. <i>Dowartościowuje się</i> nagrodą.</p>	<p>1. Terapeuta czyta tekst wzorowo, głośno, a uczniowie uważnie słuchają, zapamiętują imiona dzieci i dyscyplinę sportu, jaką trenują, potem wymieniają je przed audytorium grupy. Każdy powtarza wszystkie „dane” wyluskane z tekstu.</p> <p>2. Terapeuta nagradza żetonami.</p>	<p>Poddamy się próbie intensywnej pracy nad sobą, czyli próbie wyczynu, a polegać będzie na uważnym słuchaniu czytanego przeze mnie tekstu i zapamiętaniu imion bohaterów oraz nazw dyscyplin sportu uprawianych przez nich.</p> <p>Pomoc dydaktyczna: Tekst opowiadania <i>Młodzi sportowcy</i> (Załącznik 1).</p>

Model ćwiczenia	Cele operacyjne	Przebieg ćwiczenia	Komunikacja i pomoce dydaktyczne
4. Trening w głośnym czytaniu.	1. Uczeń: <i>usprawnia</i> tempo i technikę całościowego, czytania głośnego, <i>dowodzi</i> umiejętności czytania ze zrozumieniem, gdy <i>interpretuje</i> logiczne i psychologiczne treści tekstu. 2. Uczeń <i>czyta</i> poprawnie i wyraziście bez zniekształceń słów i całych sekwencji tekstu, <i>autokoryguje</i> swoje błędy.	1. Uczniowie przygotowują się do wystąpienia przed audytorium grupy czytając sobie samym tekst. 2. Uczniowie kolejno czytają tekst, a grupa wraz z terapeutą obserwuje, analizuje, , ocenia ich umiejętności, przyznaje żetony. 3. Terapeuta w trudnych momentach, efektywnie ćwiczy wspólnie z uczniem	Kolejna próba wyczynu polega na prezentacji przez Was swoich umiejętności głośnego czytania, sprawdzimy czy jest płynne i wyraziste. Tekst nie jest trudny i niezbyt długi. Sprawdzę czas i tempo czytania każdej osoby. Pomoc dydaktyczna: Tekst opowiadania (Załącznik 1) Żetony – medale.
5. Pantomima	1. Uczeń: - <i>usprawnia</i> motorykę wielką, - <i>koordynuje</i> ruchy własnego ciała, - <i>nadaje</i> im komunikatywny wyraz przez mowę ciała, 2. Uczeń <i>stucha</i> odbiorców, <i>weryfikuje</i> swoje czynności pod wpływem ich komunikatów słownych.	1. Uczeń losuje nazwę dyscypliny i prezentuje ją w formie pantomimy. 2. Uczniowie obserwują pokaz, odgadują dyscyplinę sportu, nagradzają wykonawcę brawami.	Odprężymy się, zabawą w Pantomimę, polegającą na przedstawieniu ruchem gestem, mimiką wybranej zimowej dyscypliny sportu. Jedna osoba jest mimem, a pozostałe zgadują jak najszybciej, co ona przedstawia? Pomoc dydaktyczna: Etykiety z napisanymi nazwami dyscyplin sportów zimowych..
6. Łami-główka wyrazowa.	Uczeń: <i>czyta</i> ze zrozumieniem treść i <i>kojarzy</i> logicznie elementy w całości, analizuje i syntezuje mowę pisaną	1. Uczniowie wykonują zadanie tworząc składanki zdaniowe z dwu członów. 2. Kolejno odczytują zdania, kontrolują poprawność wykonania, zyskują żeton.	Wykonacie łami-główkę zdaniową z rozsypanki wyrazów przez kojarzenie w pary imion dzieci z odpowiednimi dyscyplinami sportu, które one trenowały. Chodzi o osoby występujące w tekście. Pomoc dydaktyczna: (Załącznik 2.)
7. Konkurs w pisaniu ręcznym	1. Uczeń: - <i>usprawnia</i> grafomotorykę pisma ręcznego, - <i>prezentuje</i> poziom aktualnych umiejętności w pisaniu. 2. Uczeń – <i>poddaje się</i> samoocenie i: ocenie publicznej, sam <i>ocenia</i> innych.	1. Uczniowie transponują druk na litery pisane, respektują podane kryteria. 2. Wspólnie oceniają swoje wytwory, porównują między sobą, zgłaszają do nagród – kolejnych medali – żetonów.	Zdania z łami-główki zapiszcie w swoim zeszytcie dbając, by litery były kształtne, spójne, położone jednolicie i proporcjonalne względem siebie i liniatury. Piszcie czytelnie i estetycznie jak na konkurs, by uzyskać kolejne nagrody. (Załącznik 2.)
8. Policz ile?	1. Uczeń: - wzrokowo <i>percypuje</i> stałość kształtu, - <i>wyodrębnia</i> figury z tła, -tworzy pary jednakowych kształtów. 2. Uczeń – <i>poddaje się</i> samoocenie i: ocenie publicznej, <i>ocenia</i> innych.	1. Uczniowie analizując treść obrazka , obliczają, ile par nart można utworzyć? 2. Terapeuta proponuje wybór jednego z dwóch obrazków o różnym stopniu trudności. Ocenia i nagradza wyniki.	W schowku z nartami ktoś potracił narty, które upadając pomieszały się. Policzcie ile par nart tam stało? Dobrze wykonanie uzyska kolejny żeton. Pomoc dydaktyczna: Rysunki (Załącznik 3)
9. Podsumowanie.	Uczeń:- <i>samoocenia się</i> globalnie, <i>mówi</i> odważnie o powodzeniach i niepowodzeniach osobistych, <i>wyraża</i> sądy i opinie o innych.	1. Uczniowie podsumowują otwarcie całość przebiegu i efektów zajęć. 2. Terapeuta dekoruje każdego medalem.	Kończąc zajęcia oceńmy siebie nawzajem, mówiąc o tym co się nam podobało, co sprawiało przyjemność/, a co trudność. Suma wszystkich żetonów pozwala mi wręczyć Każdemu prawdziwy medal.

Załączniki

Załącznik 1

Młodzi sportowcy

1. W Zakopanem jest młodzieżowy klub sportowy. 2. Należą do niego dziewczęta i chłopcy, którzy lubią uprawiać sporty zimowe. 3. Biorą udział w zajęciach różnych sekcji. 4. Szymon wstaje codziennie rano i przychodzi na lodowisko. 5. Razem z kolegami, pod okiem trenera, ćwiczy grę w hokeja. 6. Zwinna Kaśka tańczy na lodowisku i kręci piękne piruety. 7. Marek chodzi na skocznię narciarską, by trenować skoki. 8. Lubi szybować wysoko w górze. 9. Tomek i Marta późną jesienią wyglądają opadów śniegu, by trenować swoją dyscyplinę. 10. Chłopiec na ośnieżonych stokach ćwiczy zjazdy na nartach. 11. Wspólnie z kolegami urządza konkursy na najlepszego narciarza klubu. 12. Lubi w nich startować, bo sprawdza swoje umiejętności i możliwości. 13. Podoba mu się współzawodnictwo między członkami klubu. 14. Marta natomiast jeździ na snowboardzie. 15. Uwielbia, gdy ostro mknie po stoku, a wiatr świszczuje jej koło ucha. 16. Młodzi sportowcy podczas spotkania członków klubu dzielą się swoimi przeżyciami.

Załącznik 2

Szymon trenuje	grę w hokeja.
Marek trenuje	skoki narciarskie.
Tomek trenuje	narciarstwo zjazdowe.
Marta trenuje	snowboard.
Kaśka trenuje	łyżwiarstwo figurowe na lodzie.

Załącznik 3

